

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 464/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. K. a A. K., obaja bytom T., zastúpených advokátom JUDr. J. F., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cob 223/2010-251 z 31. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. a A. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2011 doručená sťažnosť A. K. (ďalej len „sťažovateľ“) a A. K. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), obaja bytom T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 223/2010-251 z 31. mája 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 191/2002 konal Okresný súd Trebišov (ďalej len „okresný súd“) od 28. októbra 2002 o žalobe spoločnosti S., a. s. (ďalej len „pôvodný žalobca“), ktorou sa proti sťažovateľom ako žalovaným domáhala zaplatenia sumy 1 125 000 Sk s príslušenstvom. Rozsudkom zo 7. júla 2003 okresný súd žalobu zamietol, avšak na základe odvolania pôvodného žalobcu krajský súd uznesením sp. zn. 1 Cob 119/03 z 30. septembra 2004 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd v danej veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 5 Cb 191/2002-215 z 15. apríla 2010, ktorým sťažovateľom uložil, aby spoločnosti G. (ďalej len „žalobca“) ako právnomu nástupcovi pôvodného žalobcu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 37 343,16 € (t. j. 1 125 000 Sk) s tým, že žalobca bol oprávnený domáhať sa uspokojenia tejto pohľadávky len z výťažku predaja vo výrokovej časti rozsudku označených nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľov (ďalej len „nehnuteľnosti“). Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovatelia ako záložcovia uzavreli s právnym predchodcom žalobcu (S. v B., pobočka T.) ako záložným veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva č. 723296-5 zo 14. mája 1992 (ďalej len „záložná zmluva“), ktorej predmetom bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam pre účely zabezpečenia pohľadávky z úverovej zmluvy č. 78723296-5 zo 14. mája 1992 (ďalej len „úverová zmluva“) do výšky 1 125 000 Sk, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol synovi sťažovateľov ako dlžníkovi (ďalej len „dlžník“) úver v sume 1 500 000 Sk. Keďže dlžník záložným právom zabezpečenú pohľadávku z úverovej zmluvy a jej príslušenstvo nespĺnil ani potom, ako bol na jej splnenie zaviazaný v rámci iného súdneho konania, ktoré bolo ukončené právoplatným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cb 8475/94 z 24. mája 1999 (právoplatnosť nadobudol 27. júla 1999), okresný súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Proti opätovnému rozsudku okresného súdu č. k. 5 Cb 191/2002-215 z 15. apríla 2010 podali odvolanie sťažovatelia, na základe ktorého krajský súd rozsudkom č. k.

3 Cob 223/2010-251 z 31. mája 2011 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 22. júla 2011).

Sťažovatelia porušenie nimi označeného základného práva zaručeného ústavou a práva zaručeného listinou odôvodňujú okrem iného takto:

«... Rozhodnutie odvolacieho súdu a v konečnom dôsledku napadnutý rozsudok nepovažujeme za správny.

... Je nepopierateľným faktom, že úverovú zmluvu dňa 14. 05. 1992 č. 723296-5 uzavrel právny predchodca žalobcu S. v B., pobočka T., zastúpená riaditeľom Ing. L. L. s dlžníkom M. K. našim synom, ktorý bol v tom čase podnikateľom. V úverovej zmluve sa uvádza okrem dlžníka M. K. aj A. K. t. j. ja žalovaný v 1. rade a túto úverovú zmluvu som aj podpísal. Ja žalovaná v druhom rade som úverovú zmluvu nepodpísala a preto som nebola v právnom vzťahu z titulu úverovej zmluvy so žalobcom. Z uvedeného je zrejmé, že by sme nemali byť obaja žalovaní dlžníkmi z úverového vzťahu, ale len ja žalovaný v 1. rade a dlžník M. K. náš syn, ktorý aj prevzal plnenie z úverovej zmluvy.

... Z odstúpenia bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu dňa 12. 10. 1993 písomne odstúpil od úverovej zmluvy zo dňa 14. 05. 1992 pod č. 723296-5.

... Z uvedeného dôvodu právny predchodca žalobcu sa mal domáhať vrátenia toho, čo bolo prijaté na základe takto zrušenej zmluvy. Plnenie z úverovej zmluvy prevzal M. K. a nie ja žalovaný v 1. rade. M. K. bol podnikateľom a ja žalovaný v 1. rade som podnikateľom nebol. Rovnako nebola podnikateľkou ani žalovaná v 2. rade, ktorá plnenie z úverovej zmluvy neprevzala.

... Z uvedeného dôvodu podľa nášho názoru právny predchodca žalobcu mohol proti mne žalovanému v 1. rade vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňovať v zmysle § 107 Obč. zák., t. j. v dvojročnej premlčacej lehote od októbra 1993 t. j. po doručení odstúpenia od zmluvy druhej strane do októbra 1995, lebo som nebol podnikateľ, ale občan. Na môj právny vzťah sa vzťahuje preto Občiansky zákonník.

... Ja žalovaná v 2. rade som nebola účastníčkou úverovej zmluvy a preto nie som dlžníčkou žalobcu. Prvostupňový a druhostupňový súd ma preto nemohli zaviazat' na plnenie t. j. , že mám žalobcovi spoločne a nerozdielne so žalovaným v 1. rade zaplatiť sumu 37 343,16,- €.

Ja žalovaná v 2. rade som teda s právnym predchodcom žalobcu, ani so žalobcom neuzatvorila žiaden právny úkon a na základe ktorého by som mala byť priamou dlžníčkou na plnenie z úverovej zmluvy a zaplatenia sumy 37 343,16,- €. Uzavrela som iba záložnú t. j. zabezpečovaciu zmluvu k nehnuteľnosti zo dňa 14. 05. 1992 č. 723296-5 registrovanú SN T. dňa 15. 05. 1992 pod č. reg. RIII 574/92. Touto zmluvou teda som zabezpečovala hlavný záväzok M. K. a žalovaného v 1 .rade, ale nie svoj osobný peňažný záväzok, lebo som žiaden záväzok nemala.

Žalobca, ale aj súdy mali petit žaloby, rozsudku formulovať inak, ak tak neurobili, žalovaný mal žalobu žalobcu zamietnuť.

Sme toho názoru, že v zmysle § 151 md, ods. 1 písm. a, c Obč. zák. došlo k zániku záložného práva.

Právny predchodca žalobcu v zmluve o zriadení záložného práva zo dňa 14. 05. 1992 pod č. 723296-5 si nedohodol s nami také ustanovenie, podmienku, zmluvné dojednanie, podľa ktorého by záložné právo trvalo aj v prípade, ak by právny predchodca žalobcu odstúpil od úverovej zmluvy.

K zrušeniu úverovej zmluvy a jej zániku došlo odstúpením od úverovej zmluvy právnym predchodcom žalobcu v októbri 1993. ...

Právny predchodca žalobcu si práva uplatnil v tomto konaní až 28. 10. 2002 a boli jeho práva premlčané.

Za podstatnú vec a arbitrárne rozhodnutie žalovaného vidíme aj v tom, že právny predchodca žalobcu v zmysle § 79 ods. 1 OSP skutkovo vymedzil žalobu tak, že si uplatnil právo na zaplatenie sumy 37 343,16,- € (1 125 000,- Sk) a uspokojenia tejto pohľadávky len z výťažku predaja nehnuteľností v BSM nás žalovaných na základe pohľadávky z úverovej zmluvy a zo zabezpečenia pohľadávky zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam s tým, že zo strany dlžníka ani žalovaných k žiadnemu plneniu nedošlo a preto petit žaloby znel na zaplatenie s tým, že uspokojenia z tejto pohľadávky sa možno domáhať len z výťažku predaja nehnuteľností.

Krajský súd v Košiciach potvrdil rozsudok, ale z iných dôvodov. Týmito dôvodmi bolo vrátenie plnenia po odstúpení od úverovej zmluvy. Žalobca však takéto skutkové okolnosti nikdy netvrdil. Išlo o rovnaké plnenie, ale na základe iného skutkového stavu. Za daného stavu, ak KS Košice uznal platnosť odstúpenia od úverovej zmluvy a žalobca žalobu

v zmysle § 95 OSOP nezmenil, KS Košice mal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. KS Košice rozhodol nad rámec uplatneného nároku v žalobe, t. j. rozhodol o tom, čo žalobca skutkovo nevymedzil a zo skutkových tvrdení ani nežiadal. Navyiac KS Košice mal voči mne žalovanej v 2. rade žalobu zamietnuť, pokiaľ sa žalobca domáhal voči mne plnenia a zaplata sumy 37 343,16,- €, lebo ja som úverovú zmluvu nepodpísala a nebola som dlžníčkou žalobcu resp. jeho právneho predchodcu.

... Súdny nesprávne posúdili vec, keď nás na základe žaloby zaviazali zaplatiť žalobcovi sumu 37 434,16,- € s tým, že uspokojenia z tejto pohľadávky sa možno domáhať len z výťažku predaja nehnuteľností, lebo na zistený skutkový stav aplikovali nesprávnu normu alebo čiastočne aj správne normy, ale ich obsah interpretovali nesprávne. KS Košice porušil teda princíp „iura novit curia“, t. j., že súd pozná právo.»

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Základné práva A. K. a A. K... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. 05. 2011 pod sp. zn. 3 Cob/223/2010, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu v Trebišove zo dňa 15. 04. 2010 pod spis. zn. 5 Cb/191/2002 boli porušené.

2.) Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. 05. 2011 pod spis. zn. 3 Cob/223/2010 v celom rozsahu a vec vracia Krajskému súdu Košice na ďalšie konanie.

3.) Krajský súd Košice je povinný zaplatiť sťažovateľovi v 1. rade a sťažovateľke v 2. rade trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia každému v sume po 617,26,- € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov o porušení označeného základného práva zaručeného ústavou, ako aj práva zaručeného listinou, a to rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 223/2010-251 z 31. mája 2011 tým, že:

A) právny záver krajského súdu o tom, že záložné právo zriadené na základe záložnej zmluvy zabezpečuje aj pohľadávku žalobcu z bezdôvodného obohatenia vzniknutú odstúpením od úverovej zmluvy, je svojvoľný,

B) krajský súd nesprávne právne posúdil vec, keď sťažovateľov zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu z dôvodu, že každý z účastníkov odstúpením od zrušenej úverovej zmluvy je povinný vrátiť druhému, čo podľa nej dostal, pretože sťažovatelia na základe úverovej zmluvy žiadne peňažné plnenie od záložného veriteľa nedostali,

C) krajský súd napriek tomu, že žalobca si žalobou uplatnil svoj nárok až 28. októbra 2002, neprihliadol na námietku premlčania vznesenú sťažovateľmi už v konaní pred okresným súdom, čím boli sťažovatelia na zaplatenie žalovanej sumy zaviazaní arbitrárne.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov, prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Krajský súd vo vzťahu ku kľúčovým námietkam sťažovateľov svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„... Riaditeľ S., mestská pobočka v T., bol oprávnený uzatvárať a podpisovať úverové zmluvy i zmluvy o zriadení záložného práva. Vyplýva to z organizačného poriadku a nepotreboval na to osobitné poverenie. Z tohoto pohľadu sú zmluva o úvere i zmluva o zabezpečení pohľadávky platné. Odvolací súd nezistil žiadny dôvod ich neplatnosti.

Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 14. 5. 1992 mala za úlohu zabezpečiť pohľadávku, vzniknutú z úverovej zmluvy. Uspokojenie sporiteľne pri výkone záložného práva sa riadi ust. § 299 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Z uvedeného vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi sa bude riadiť Obchodným zákonníkom (§ 262 ods. 1 Obchodného zákonníka). Navyiac úver bol poskytnutý

podnikateľovi M. K.. a preto tento prípad je spravovaný Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 4 Obchodného zákonníka).

Záložná zmluva mala zabezpečiť pohľadávku vzniknutú z úverovej zmluvy.

V prípade odstúpenia od úverovej zmluvy, táto sa od začiatku zrušuje (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Každý z účastníkov je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Samotné zabezpečenie pohľadávky nezaniklo, pretože pohľadávka nebola uspokojená.

Treba poznamenať, že aj prípadná pohľadávka z bezdôvodného obohatenia vznikne z odstúpenia od úverovej zmluvy a vždy ide o tú istú pohľadávku, len z iného právneho dôvodu a nie je potrebné zvláštne dojednanie.

Za takejto situácie, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, uvedeným v uznesení z 30. 9. 2004, č. k. 1 Cob/119/2008-81 je napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil. (§ 219 ods. 1 O. s. p.)...“

A. Sťažovatelia v sťažnosti v prvom rade namietajú svojvoľnosť právneho záveru krajského súdu o tom, že záložné právo zriadené záložnou zmluvou uzavretou medzi sťažovateľmi ako záložcami a záložným veriteľom bez osobitného dojednania zabezpečuje aj pohľadávku žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia vzniknutú odstúpením od úverovej zmluvy.

V uvedenej súvislosti krajský súd svoj právny záver založil na konštatovaní, že právny titul, na základe ktorého si žalobca uplatňuje realizáciu záložného práva, ktorý spočíva buď vo vrátení úverom poskytnutých peňažných prostriedkov, alebo vo vrátení bezdôvodného obohatenia z odstúpenia od úverovej zmluvy, v konečnom dôsledku nič nemení na tom, že v každom prípade ide o pohľadávku žalobcu, ktorej vznik tkvie v úverovej zmluve.

V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým uvádza, že pokiaľ záložné právo zriadené záložnou zmluvou malo zabezpečiť pohľadávku z úverovej zmluvy, čo

nespochybňujú ani samotní sťažovatelia, a krajský súd na jej základe dospel k záveru, že toto záložné právo zabezpečovalo celkovú návratnosť z titulu úveru poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto odstúpením právneho predchodcu žalobcu od úverovej zmluvy nezanklo, tento záver krajského súdu nemožno považovať ani za svojvoľný, ani za ústavne neudržateľný.

Napokon právny záver krajského súdu o tom, že záložné právo zabezpečovalo návratnosť na základe úverovej zmluvy z titulu úveru poskytnutých peňažných prostriedkov, je podľa názoru ústavného súdu v plnom súlade so samotným zmyslom a účelom uzavretia záložnej zmluvy, ktorý musel byť sťažovateľom od samého počiatku známy.

V danom prípade postup krajského súdu pri odôvodňovaní právneho záveru o tom, že záložné právo zriadené záložnou zmluvou zabezpečovalo aj pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia vzniknutú dôsledkom zrušenia úverovej zmluvy odstúpením, nijako nemožno považovať za zjavne neodôvodnený, a teda za taký, ktorý by indikoval možnosť porušenia práv sťažovateľov.

Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym záverom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto záveru.

B. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku sťažovateľov, podľa ktorej krajský súd nesprávne právne posúdil vec, keď sťažovateľov zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu z dôvodu, že každý z účastníkov odstúpením od zrušenej úverovej zmluvy je povinný vrátiť druhému, čo podľa nej dostal, pretože sťažovatelia na základe úverovej zmluvy žiadne peňažné plnenie od záložného veriteľa nedostali, je potrebné podotknúť, že v danom prípade ide o právnu situáciu, pri ktorej na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy proti dlžníkovi nie dlžník, ale sťažovatelia ako záložcovia zriadili záložné právo k svojim nehnuteľnostiam.

Podľa § 151f ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v rozhodujúcom období ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ domáhať uspokojenia zo zálohu, a to aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

Súdna prax v záujme vytvorenia predpokladov preto, aby nároky záložných veriteľov boli v rámci vykonávacieho konania reálne uspokojiteľné aj v prípadoch, keď osoba záložcu nie je identická s osobou dlžníka, si osvojila právny názor, ktorý spočíva v požiadavke, aby si záložný veriteľ uplatnil svoj nárok takým žalobným návrhom, ktorým sa môže domáhať zaplatenia svojej zabezpečenej pohľadávky vrátane jej príslušenstva len z výťažku predaja predmetu zálohu (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 113/99). Dôvodom uvedenej požiadavky je, že pokiaľ by mal byť výrok rozsudku vyjadrený iba spôsobom, že záložca je povinný „strpieť“ výkon záložného práva v prospech záložného veriteľa, v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z.) jeho výkon by bolo možné „realizovať“ iba ukladaním peňažných pokút do úhrnej výšky 100 000 Sk (teraz 3 310 €, pozn.), čo by v podstate pre záložného veriteľa znamenalo jeho nevykonateľnosť.

Napriek tomu, že vecnému právu záložného veriteľa pôsobiacemu erga omnes zodpovedá povinnosť záložcu strpieť predaj zálohu na uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa vyplývajúca z ustanovenia § 151f ods. 1 Občianskeho zákonníka, v záujme zabezpečenia jej reálneho presadenia v rámci budúceho vykonávacieho konania ju až samotná súdna prax rozvinula do procesnoprávnej podoby ako povinnosť na peňažné plnenie. Takéto výnimočné „dotvorenie“ zákona bolo nielen potrebné, ale z ústavnoprávneho hľadiska zároveň nevyhnutné a akceptovateľné.

Znakom právneho štátu je totiž princíp zákazu denegatio iustitiae, ktorý vyplýva aj z princípu práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny). Princíp zákazu denegatio iustitiae je potrebné aplikovať aj vo vykonávacom – exekučnom konaní. Vychádzajúc z tohto základného princípu výkonu spravodlivosti, v rozpore s ním by bol

práve taký výklad zákona, ktorý by znemožňoval nárok garantovaný hmotným právom presadiť prostredníctvom oprávnených orgánov.

Napokon, ústavný súd už v minulosti vyslovil: „... Je zrejmé, že v právnom štáte sú vzťahy medzi veriteľmi a dlžníkmi založené na očakávaní, že dlžníci si budú plniť svoje povinnosti a tiež, že štát bude túto zásadu podporovať a poskytovať veriteľom primeranú ochranu...“ (m. m. sp. zn. PL. ÚS 11/96).

Ústavný súd preto v okolnostiach posudzovanej veci nemá dôvod pochybovať o správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým pri rešpektovaní už uvedeného právneho úzusu potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 5 Cb 191/2002-215 z 15. apríla 2010, výrokovou časťou ktorého boli sťažovatelia ako záložcovia zviazaní na zaplatenie určenej sumy záložnému veriteľovi z dôvodu, že dlžník na základe úverovej zmluvy z titulu úveru prevzaté peňažné prostriedky nevrátil, hoci sami sťažovatelia na základe odstúpením zrušenej úverovej zmluvy žiadne peňažné prostriedky nedostali.

Právny záver krajského súdu ani v tejto časti nemožno považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Z namietaného rozsudku krajského súdu totiž nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

C. Sťažovatelia napokon namietajú, že krajský súd neprihliadol na riadne a včas vznesenú námietku premlčania žalobou uplatneného práva, resp. že žalobcovi priznal premlčané právo.

V uvedenej súvislosti ústavný súd konštatuje, že názor krajského súdu vyslovený už v odôvodnení jeho skoršieho uznesenia č. k. 1 Cob 119/2008-81 z 30. septembra 2004 v danej veci, na ktoré krajský súd poukázal v napadnutom rozsudku a v zmysle ktorého pohľadávka žalobcu proti dlžníkovi v čase podania žaloby (t. j. 28. októbra 2002) nebola ešte premlčaná, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Vzhľadom na to, že súdne konanie, v rámci ktorého bol dlžník z titulu neuhradenia pohľadávky z úverovej zmluvy zaviazaný na zaplatenie sumy 1 629 365,80 Sk a jeho príslušenstva, bolo ukončené nadobudnutím právoplatnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 Cb 8475/94 z 24. mája 1999, t. j. 27. júla 1999, ako aj na to, že práva priznané právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov v zmysle ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa premlčujú za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa týchto rozhodnutí plniť, právny záver krajského súdu, pokiaľ ide o nepremlčanie práva žalobcu proti sťažovateľom ako záložcom v čase podania žaloby, sa nijako neprieči zmyslu a účelu ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého záložné práva sa nepremlčujú skôr ako zabezpečená pohľadávka.

Napokon sťažovatelia v priebehu konania o žalobe ani nenamietali, že by sa právo žalobcu na zaplatenie pohľadávky z úverovej zmluvy proti dlžníkovi bolo premlčalo, resp. dovoľávali sa iba premlčania práva žalobcu vo vzťahu k sebe samým.

Podľa názoru ústavného súdu závery krajského súdu z uvedeného hľadiska tak nemožno považovať za svojvoľné, predčasné, arbitrárne, resp. za také, ktoré by odporovali podstate a zmyslu aplikovaných právnych noriem.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovatelia týchto nárokov domáhali, už nerozhodoval.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo tiež bez právneho významu rozhodovať o návrhu sťažovateľov na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2011